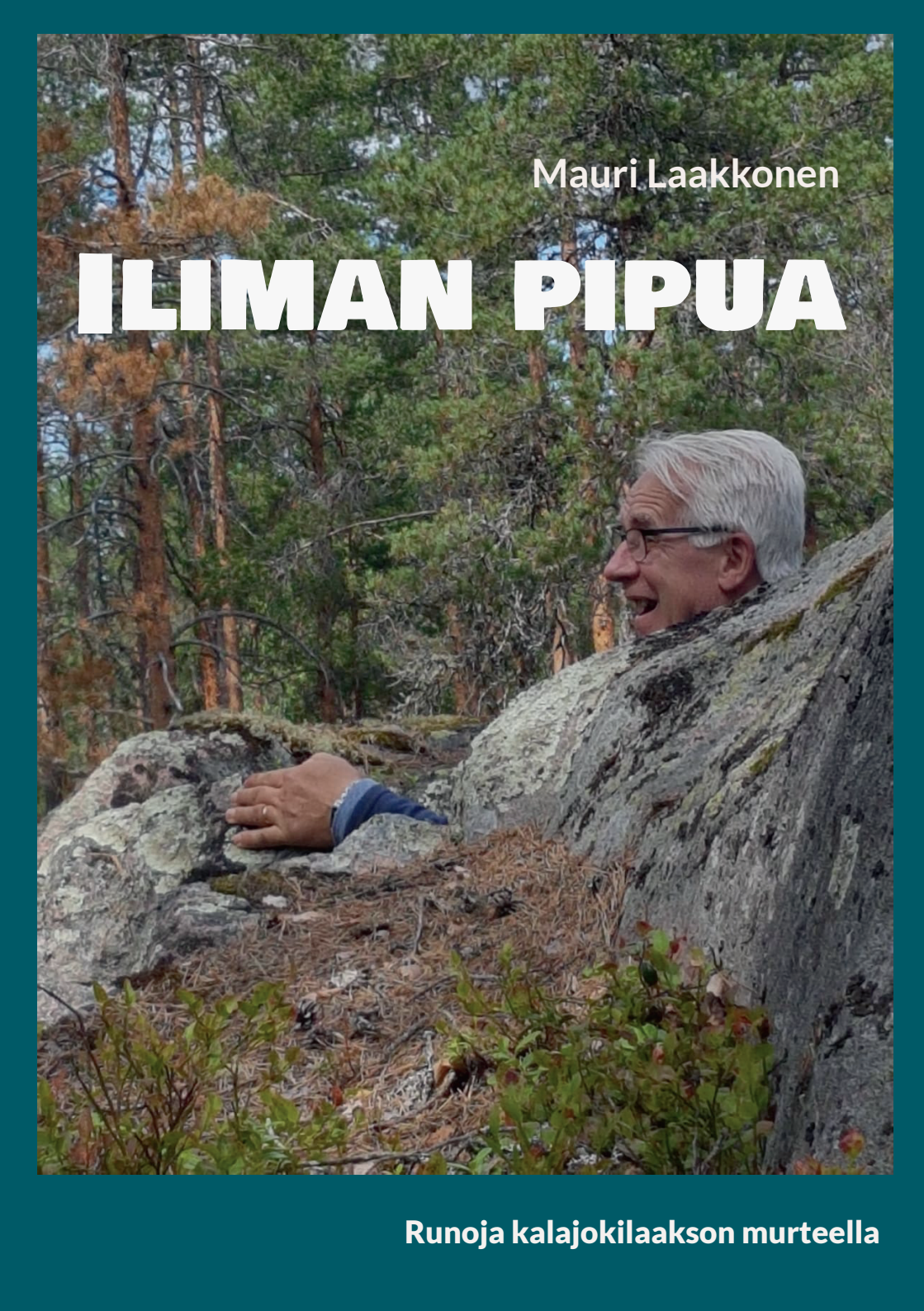




Mauri Laakkonen

ILIMAN PIPUA

Runoja kalajokilaakson murteella

Mauri Laakkonen

Ilman pipua

runoja kalajokilaakson murteella

Runot ja taitto:	Mauri Laakkonen
Murre sanojen tarkastus:	Pirkko Isokääntä
Kannen kuva:	Arja Laakkonen

© 2023 Mauri Laakkonen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-33-0269-3

Johdanto

*Tämä murrerunokirja on neljäs kalajokilaakson murteella kirjoittamani teos, jossa tapailen lapsuuteni sanoja, jotka ovat valtaosaltaan kadonneet, mutta puhetta kuullessa palautuvat yleisimpien ilmaisujen osalta muistiin. Erityisen antoisaa on keskustella murteensa säilyttäneiden henkilöiden kanssa. Virikkeen näiden kirjojen syntyyntä antoi Alavieskan kunnankirjastossa järjestetty tilaisuus, jossa julkistettiin poikavuosiene muistelot **Kossina Taluksessa** (2015).*

*Jotta kotikylällä, tässä kirjasessa tapailtu kieli olisi oikeaa tai lähes oikeaa, on tekstien pahimpia harharetkiä oikonut **Pirkko Isokääntä**, josta hänelle jälleen suuret kiitokset.*

Hausjärvellä maaliskuussa 2023

Mauri Laakkonen

Julkaistut muistelmat

2015: Kossina Taluksessa

ISBN: 9789523182844

Julkaistut murrerunokirjat

2016: Kossi Taluksesta

ISBN: 9789523397996

2017: Karvalakin alta

ISBN: 9789515688132

2019: Komialta näyttää

ISBN: 9789528076155

2023: Iliman pipua

ISBN: 9789523302693

1. Iliman pipua

*Siinä se taas mennee
se on kova urheileen
tuo mies, vanaha ukko
eilen se juoksi tuosa tiellä
tännään näkkyä kävelevän
joskus polokupyörällä ajjaa*

*Niin ja talavella se
potkuttellee potkukelekalla
tuonne kylille ja
ko lunta on vähäsenki
niin sänkipellolla hihtää
tykkää sauvvua rivakasti.*

*Sitä ihimettelen
aina se on avopäin, talavellakin
iliman pipua!*

2. Rutosti nähäny

*Leviä on miehen takki
ovat olatkin topattu
ei puutu ennää ko hattu
tai lakki, ko on jo takki*

*Vanaha ei oo ikivanaha
on vaan liki puolet ijästä
on siis vielä pitua vajjaa
ko saumat ei vuoja*

*Rutosti se on kerenny
maailimaa nähä
ja monet pennut tuppaan tehdä
mies sekä takki (ja lakki)
on tyttyä ja kossia (ja sisämaki)*

3. Vanahuus

*Rupiaa reunat repsumaan
ko suupielet käy vanahaksi
valluu puurua pitkin leukaa
eikä lusikalla kiinni saa,
ko jo tipahtaa, kiruaa ko
nauriskelloki iha sotkusa*

*Löysät leukaperät rutusa
ihan hirviästi löysää ihua
roikkuu paijjan kauluksella
ko kalakkunalla, vähä ruma
lintu, elukka, pelijätys*

*makia mutustella oikiaa lihhaa
iliman hampaita, pelekillä ikenillä
eikä aina puurua, lusikalla mättää*

4. Ootellaan kessää

*Kevväällä
sitte kevväällä
ko vaalit on ohi.*

*Talavella
nyt talavella
sattaa lunta, oho
nykkö se jo suli*

*Tuli suvi, keli
tehhään lumiukkoja
sitte kevväämmällä
neki pois sullaa*

*Kevväällä
nyt kevväällä
ootellaan kessää
ko lumi sullaa*

*Ennen kessää
akkunat pestään
ko linnukki
rakentaa pessää*

Runoja kalajokilaakson murteella on neljäs Alavieskan Taluksen puhekieltä tavoittelevista teoksistani. Kirjan murrekieliasuun saattamisessa on avustanut alavieskalainen Pirkko Isokääntä, joka korostaa että saman kunnankin alueella paikalliset sanonnat voivat osin poiketa toisistaan.

Kirjan aihepiirit liikkuvat arjen tapahtumissa ja usein myös vanhoja asioita ja tilanteita muistellen.

Kannen kuva: Arja Laakkonen

